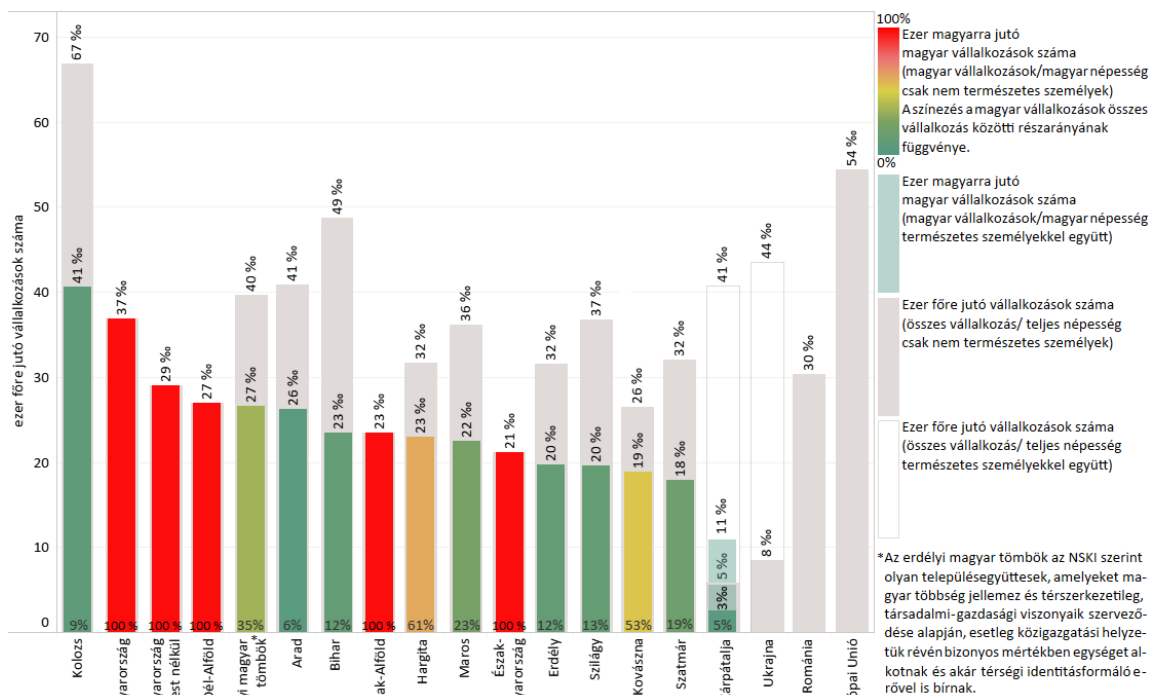

MAGYAR VÁLLALKOZÁSOK ERDÉLYBEN ÉS KÁRPÁTALJÁN

Jelentős különbségek az egyes nemzetrészek vállalkozói kedvében

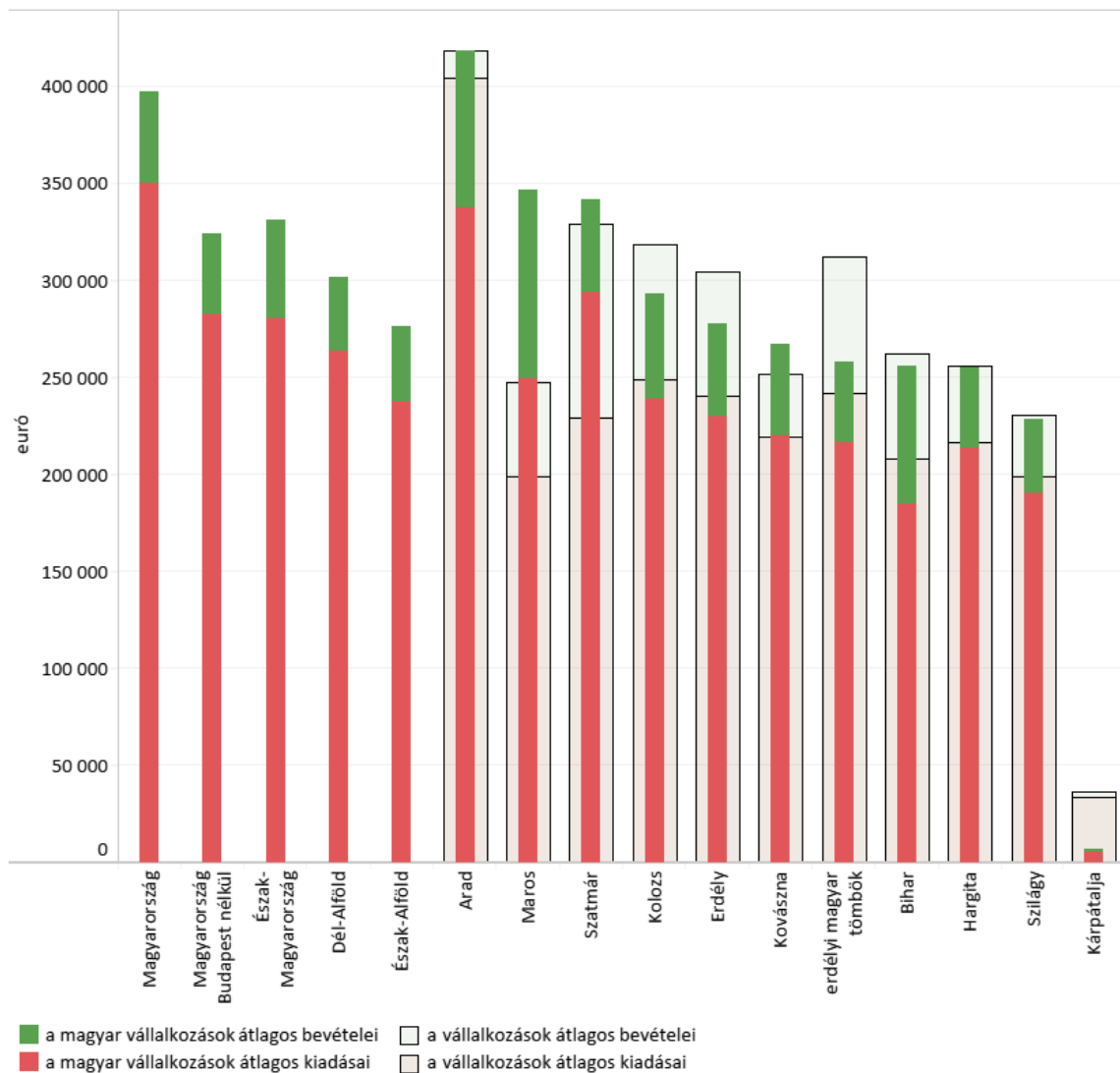
A Nemzetstratégiai Kutatóintézet társadalmi-gazdasági kutatásai keretében fontos szerepet tölt be a Kárpát-medencei magyar vállalkozások helyzetének feltárása, így különösen fontosak azok a statisztikai adatforrások, amelyek etnikai bontású elemzéseket is lehetővé tesznek. Az Intézet egyedi adatigénylése nyomán 2018-ra vonatkozóan a romániai Lista Firme cégadatbázis Erdély magyarlakta megyéiről, vagyis Arad, Bihar, Hargita, Kolozs, Kovászna, Maros, Szatmár és Szilágy megyéről biztosított részletes adatokat, míg Kárpátalja esetében a Kárpátaljai Magyar Vállalkozók Szövetsége (KMVSZ) szolgáltatott adatokat. Ezek az adatbázisok az egyes vállalkozásokra vonatkozó részletes információkat tartalmazzák, beleértve a vállalkozások nevét, helyét, tevékenységét, bejegyzési idejét, jogállását, pénzügyi helyzetét és alkalmazottainak számát. A KMVSZ adatai kizárólag magyar vonatkozású vállalkozásokat takarnak, míg a Lista Firme esetében névelemzés alapján kerültek kiválasztásra a magyar vállalkozások. A következő két ábra ízelítőt ad a rendelkezésre álló részletes adatokból kimutatható számos eredményből.

1. ábra: Ezer főre jutó vállalkozások száma és a magyar vállalkozások részaránya az összes vállalkozás között Erdélyben, Kárpátalján és Magyarországon 2018-ban

Ha összevetjük az erdélyi és a kárpátaljai magyar vállalkozások ezer főre vetített számát egymással, illetve az országos, magyarországi és európai értékekkel, akkor alapvető különbségeket fedezhetünk fel. Egyrészt **a kárpátaljai adatok kirívóan alacsony értékét a jogi személyiséggel bíró vállalkozások esetében**, ugyanakkor, ha számításba vesszük a természetes személyeket is (11 %), akkor lényegesen csökken a különbség, sőt a régió összes vállalkozásával kalkulálva teljesen el is tűnik (42 %). Mindebből a régió és Ukrajna egészére jellemző fokozott látenciára következtethetünk, amely nagy mértékben akadályozza a gazdaság valóságos helyzetének megismerését. Másrészt az is kiolvasható az adatokból, hogy **az erdélyi magyarok körében a vállalkozói aktivitás nem mutat lényeges különbséget a Magyarországon mért szinttől, ugyanakkor a többégi társadalommal szembeni elmaradás egyértelműen kimutatható.**

2. ábra: Az erdélyi, a kárpátaljai és a magyarországi vállalkozások átlagos kiadásai és bevételei 2018-ban

Ha összevetjük az erdélyi, a kárpátaljai és a magyarországi vállalkozások éves kiadásainak és bevételeinek átlagos értékeit, akkor kirívó különbséget láthatunk Kárpátalja és a többi területesség között. **A kárpátaljai vállalkozásoknak mind a bevételei, mind a kiadásai kategóriákkal elmaradnak a többi vizsgált területesség vállalkozásainak értékeitől, ráadásul a kárpátaljai magyar vállalkozások még a régiós átlagtól is jelentősen elmaradnak.** Itt fontos megjegyezni, hogy a kárpátaljai vállalkozóknak közel kétharmada nem osztott meg információt a működését illető pénzügyi teljesítményéről, ám a régió gazdaságára jellemző visszafogott összteljesítmény az elérhető adatokból is világosan visszatükröződik.